

ნ.ბ. გ. ლომუხი

ქართული ქცევა რომ სამია, ყოველმა მეშვიდეკლასელმა მოსწავლემაც იცის: სათავისო, სასხვისო, საარვისო. სხვა ამბავია, ვის რომელი ქცევა მოსწონს. ეს კი იმაზეა დამოკიდებული, თუ როგორია მისი ქცევის კულტურა, ანუ ვინ როგორ იქცევა. ისიც შეიძლება მოხდეს, ქცევა იცოდდე და ქვეყანა დააქციო და, პირიქით, ქცევა არ იცოდდე და კარგად მოიქცე.

ამ თვალსაზრისით საინტერესოა, როგორ ვიცით ქართველებმა ქცევა, ანუ როგორ ვიქცევით? ჩვენი ქცევით მხარი ხომ არ ავუქციეთ ერთადერთ სწორ გზას, საკუთარი ნებით ხომ არ ვაქცევთ იმას, რაც საუკუნეთა მანძილზე საჩვენოდ მოგვიქცევია?

ჩვენ თანამედროვე საქართველოს შვილები ვართ და პასუხიც ერთია: არა, როგორ გეკადრებთ! თუმცა... ჩემშივე ჩასახლებული ვიღაცა ურწმუნო თომა თავისთვის ჩუმად ქირქილებს და საპირისპირო ურყევ და უტყუარ ცხოვრებისეულ ფაქტებზე მითითებს.

... აი, ქართველმა ჭაბუკმა ცოლად შეირთო რუსი ან სომეხი. ან... ერთი სიტყვით, არაქართველი ქალიშვილი. როგორი ქცევაა ეს? არა უშავს, ხოლო თუ ერთმანეთი უყვართ — მშვენიერიც კი. მხოლოდ ერთი პატარა შენიშვნა: ასეთ ოჯახში დანაშაულები წასწრებულად შეიცხვენილი და გაბითურებული, უფლებდააყრილი და დამცირებული უკანა კარიდან მიიპარება ქართული ენა. და მასთან ერთად ყოველივე ქართული, ტრადიციული, მშვენიერი, რაც ჩვენი ხალხისათვის მშობლიური, თბილი და ძვირფასია.

თქვენ ბრძანებთ, რძალმა ქართული ისწავლოს, ჩვენებური ოჯახის და, საერთოდ, ძირძველი ქართული კულტურის ტრადიციები გაითავისოს? კი, როგორ არა, ეგდა აკლიათ! ასე და ამგვარად, ქრება საკმაოდ მრავალი შესაძლებელი ეროვნული უჯრედი!..

ასეთ ოჯახში აღზრდილმა ბავშვებმა მშობლიური ენა ან სულ არ იციან, ან მხოლოდ — საყველპუროდ, რაც ნულის ექვივალენტია. შემდეგ არაქართული საბავშვო ბაღი!.. არამშობლიური სკოლა!.. უმაღლესი სასწავლებელი, მუშაობა და ცხოვრება სხვათა ენით!.. პასპორტი კი რიხიანად ღაღადებს: ეროვნება — ქართველი!

დაიხ, ასეთია ჯიუტი ფაქტი, მაგრამ კაცი იმედით ცოცხლობს და ჩვენც ოპტიმიზმით გაუღენთილ პასუხს ასე ვაღრმავებთ: მერე რა, თუ მათ უმეტესობას ქართული ენა და ქართველები არ უყვართ და, რა თქმა უნდა, ვერც მამულეიშვილებად გამოდგებიან?! მერე რა, თუ ქართველმა კაცმა თავისი შვილები გაუზარდა სხვა ერს?! ის ერიც ხომ ჩვენია, საბჭოთაა?!

მაინც როგორია ასეთი ქცევა?

სასხვისო! (გ ა უ ზ რ დ ა).
მერე რა მოხდა, თუ ეს მოვლენა მასობრივია და ისეთ მცირე-რიცხოვან ერს, როგორც ქართველებია, საკმაოდ სოლიდურ უარყოფით ბალანსად ჩათვლება?! ეგ არაფერი — როცა ხეს ჭრიან, ნაფოტი სცივია, მაშ, როგორ?! აბა, რაა უჩვეულო იმაში, თუ ქართველი ჭაბუკი, როგორც ყველა ეროვნების ახალგაზრდა კაცი, დაოჯახებისას მხოლოდ პირად ბედნიერებაზე ფიქრობს?! ასეთ დროს ხალხი, ერი, მისი ინტერესები ვის ახსოვს?! ჩვენდა

გასაცრად ამგვარად იქცევიან არა მარტო უბრალო, რიგითი მშრომლები, არამედ საკმაოდ გათვითცნობიერებული ახალგაზრდა ინტელიგენტებიც. მერედა, რა ჰქვია ასეთ ქცევას?

სათავისო!
კი, ეს ასეა, მაგრამ არ ღირს ნუნუნე ამაზე! განა ისეთი უჩვეულო რა მოხდა თუ, როგორც სულმნათი აკაკი ბრძანებს, მათი ნაშვირი არც თავის ერს გამოადგება და არც იმ ხალხს, რომელსაც იგი სულიერად ეკუთვნის, ცხოვრებაშიც ვერაფრით გამოიჩენს თავს, რადგან ატროფირებული აქვს პატრიოტული გრძნობა და პატარა, უმნიშვნელო ადამიანის როლს სჯერდება!.. ჰოდა, ვერც მშობლებს გამოადგება ისე, როგორც მათ სურდათ. მაგრამ რაა აქ საგანგაშო?! ეს ხომ ჩვენს რესპუბლიკაში ჩვეულებრივი, საკმაოდ გავრცელებული მოვლენაა?!

მაინც როგორია მშობელთა ასეთი ქცევა?

საარვისო!
ფრიად მისასაღებელი ქცევაა, როცა ქართველი მშობლები შვილებს რუსულ საბავშვო ბაღებსა და სკოლებში მასობრივად მიერეკებიან, როცა ჩვენებური კაცი თავის ისედაც ვიწრო ბინაში უცხო მოდგმის ხალხს ხელგაშლით ევატიუება საცხოვრებლად, მერე კი სტუმრები, ან უკვე მასპინძლები, სახლის პატრონს ბინიდან აძევებენ!.. როცა ქართველი ახალგაზრდობის ერთი სოლიდური ნაწილი ჩრდილოეთს მიემგზავრება, იქ ქორწინდება და იქვე რჩება საცხოვრებლად, როცა ჩვენი ახალგაზრდა ოჯახები მხოლოდ თითო-ორთა შვილის გაჩენა-აღზრდით კმაყოფილდებიან!..

ყოველივე ამით ხომ სწრაფად ახლოვდება ის საოცნებო ჟამი, როცა საქართველო უქართველებოდ დარჩება, რასაც ასე ნატრობენ მავანნი და მავანნი ჩვენს კურთხეულ სამეზობლოში!.. ჰო, ზარალდება ერის დემოგრაფია, მისი სახელმწიფო ენა, რესპუბლიკის სუვერენიტეტი, მაგრამ... აბა, ეს რა სადარდებელია?! ოდესმე ხომ დედამინაზე ერთი ხალხი, ერთი ენა იქნება და, რა ბედენაა, ახლა დაკარგავ ეროვნებას და ენას, თუ, ვთქვათ, ასი ან ორასი წლის შემდეგ?!

აი, როგორი ბრწყინვალე, პირდაპირ ხელიხელსაგომანებელი აზრები მოგვდის ქართველებს თავში! ჩვენს გარდა ვინ ფიქრობს კიდევ ასე ღრმად, ვინ ხედავს სამყაროს ასე გლობალურად, მსოფლიო მასშტაბებით?!

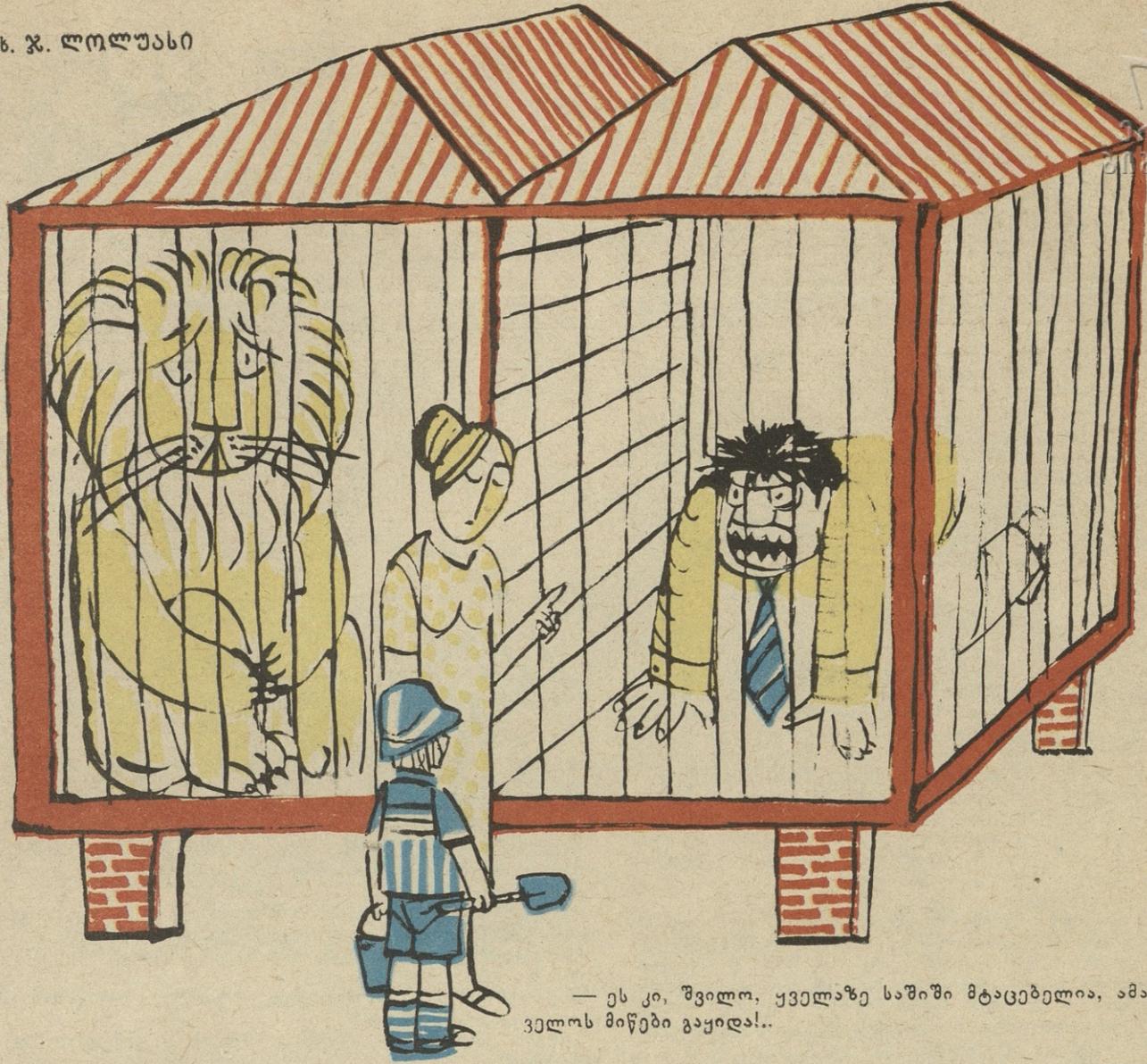
არავინ!.. რაც კიდევ ერთხელ ამტკიცებს, რომ ქართველებს გაგვაჩნია საოცარი ქცევის უნარი: აღჭურვილთ ფსევდომეგობრობის ვარდისფერი სათვალთ შეგვიძლია თვით მოსისხლე მტერშიც კი მაინცდამაინც გულითადი ძმა და მოყვარე დავინახოთ და მის მუშუტებსა და მუჯღუგუნებს, ზოგჯერ კი სასიკვდილოდ მოღერებულ ლახვარსაც, ყოვლისშემწყალე ღმინილით, თავზიანი რვევრანსებით და, საბოლოოდ, რიგ საარსებო მნიშვნელობის ეროვნულ უფლება-მოვალეობათა დათმობით ვუპასუხოთ!

მართლაც რომ იშვიათი, უნიკალური ქცევაა!
... ქცევა სამია ქართულში, ღმერთიც სამობითაა და ასე უღმერთოდ მოქცევას ვითომ გვაპატიებს მამაზეციერი?

ამირან მიქაუტაძე

ნ.ბ. ზუბაშვილისა

— ეს კი, შვილო, ყველაზე საშიში მტაცებელია, ამან საქართველოს მიწები გაყიდა!..

* სენიკო-ინიკო ლირიკ

რომ ვერ იშოვა „მანავი“,
ღვინო დალია მან ავი!..
იძახის: „რა მჭირს ნეტავი?!
ხან გული მტკივა, ხან — თავი!“

ჩაგისაფრდება სადღაც სატანა,
ჩაგისაფრდება სადღაც ახვარი!..
არ შეუძლიათ კაცის გატანა,
უნდათ გაძგერონ გულში ლახვარი!

ითამაშა პინგ-პონგი,
კინო ნახა „კინგ-კონგი“,
ჩამოჰკარი გინდ გონგი,
ალარ მოდის შინ გოგი!..
დაულია შეფს პირი:
„ვინ არისო შექსპირი?“

იმერელი იკვებნის:
„კურორტია სულ ორი,
კურორტია სულ ორი —
წყალტუბო და სულორი!“

შეეძინათ ბიჭი, შეეძინათ გოგო,
არც კი იცის ქმარმა, საიდან და
როგორ?!

მთელი ცხოვრება სხვის სკამს
უყურებდა ერთი კაცი,

ფიქრობდა: დამრჩებაო ის სკამი
თუნდ ერთი კვირით!
ის კაცი ისევ თავის სკამზე ზის
კვლავაც მკაცრი,
მეოცნებემ კი რა ხანია
მოგჭამათ ჭირი!..

რომ ჩამოხვალ მურმანსკიდან,
თაფლს ნუ გვპარავ, მურმან, სკიდან!

მე ისეთ კაცს რა ვუთხრა,
გვარს რომ გადაიკეთებს!
ვინც თავის ერს მოიძულებს,
სხვას დააყრის სიკეთეს?

ბლომად აბოლა ბიჭმა ჰაშიში
და შეიყარა სენი საშიში!..

ვანო სურგულაძე,

თსუ ფილოლოგიის ფაკულტე-
ტის სტუდენტი.

სარედაქციო ფოსტის ჩვენი ბიუროს სახელზე რამდენიმე წერილი მოპყვა. მათგან ჭერჭერობით მხოლოდ ორი გამოგვაქვს მკითხველის ხამსჯავროზე.

პაი, რა დავაპარბთ!

სოფელ კვატისუბნის მცხოვრებნი დიდი გულისტკივილით ვაუწყებთ ჩვენი რესპუბლიკის საზოგადოებას, რომ ამ ორი კვირის წინ, ორშაბათს, ანუ საკეშირო პანმელიის დღეს, სოფლიდან გავიდა და აღარ დაბრუნებულა აქაური დაღმასკომის თავმჯდომარე კუკური (ლიბო) ზვადაგის ძე ტოტყიშვილი.

გარეგნული ნიშნები: საშუალოზე ოდნავ მაღალი, წარბებ და გულმკერდადგარული, ქშენით მოსიარულე და ხენეშით მოლაპარაკე, იცვამს ორმოცდათვრამეტი ზომის ძალზე უბეგანიერ შარვალს, რადგან მასში გარკვეულ ადგილს იკავებს ძმასავეთ წამოსწრებული ლიბი (მოფერებით ამიტომაც ვეძახით ლიბოს). თვითონ კუკური, ცალკე აღებული, სოფლის მეურნეობის ენით რომ ვთქვათ, საშუალო შეხორცებისაა. ამიტომაც არის, რომ ყოველთვის წინ უსწრებს ძმასავეთ წამოსწრებული ლიბი — უწინ ის მიადგება ხოლმე პურმარაღით გაწყობლ მაგიდას და ჩრდილშიც უწინ ის წამოგორდება ხოლმე.

ძალიან უყვარს ბირყაზე დგომა და უნდომანდო ლაპარაკი, ლიბს რომ მეტი ადგილი დაუთმოს, ყოველთვის უქანაღზე უწყევია ხელები და გასაღებების ჩონჩხაღას ათამაშებს (უცხო ხალხი რომ ჩამოდის სოფელში და თავმჯდომარეს იკითხავენ, ამ ნიშნებით მივასწავლოთ ხოლმე და ყოველთვის პოულობენ).

საკმაოდ მოზრდილი ყურები აქვს — ბიბილოებჩამოდლარძული და ნიყარებგადმოჩაჩული, მაგრამ თუ თავის სასარგებლო არ არის, არაფერი ესმის. ტურღუნია, თავჩაღუნული დაღის, მაგრამ შეუძლია რიყეზე ისე გაიაროს, რომ ქვა არ დაინახოს.

ამიტომ უყვარს სოფელს. კარგ ქალს სათოფე მანძილზე ამჩნევს და ამ დროს გადმოცვენაზე აქვს თვალები. ცხვირწინ ვერაფერს ხედავს, მაგრამ მიუხედავად ასეთი გარეგნული მრისხანებისა, ძალიან კარგ გუნებაზეა და შეუძლია ნებისმიერ ქალადღზე მოგიწეროთ ხელი და ბეჭედიც დაუბათქუნოს. სხვა შემთხვევაში კი ქალადღზე ხელის მოწერას სიკვდილი ურჩევნია, ქსუტუნებს, ლობე-ყორეს ედება, მთხოვნელს ხელებში უშურებს, თითქოს რაღაცას ელოდება.

დიდპარაა და მსხვილტუჩება, ხარივით სვამს და ირქინება კიდეც. მის მიერ ერთ ქელეზში შეკმული ხაშლამის ძვლებით ნახევარსოფელი შეიძლება მოიხრეშოს (თუ რამეს ჰგავს ჩვენი გზები, მხოლოდ ამის წყალობით).

მუხლსუსტი დიაცის სიახლოვე თუ იგრძნო და მას აედევნა მამინვე ყველაფერი ავიწყდება, ამიტომაც მიგვაჩნია, რომ შეიძლება სულაც ამ მიზეზით არის დაკარგული. ალბათ ვინმე ჩანიანი ქალი შეხვდა და მაგარ პალოზე დააბა.

მოკნელს. ანუ დამბმელს ვიხოვთ. დოვებით მაინც გამოუშვას — სოფლის ერთადერთი წყარო მის მაღალმესრიან და რკინისქიშკრიან ეზოშია გამოკეტილი. წყურვილით ვიხოცებით!..

დახოცვა ერთია და, მკვდრებიც ველარ დაგვიმარხავს!.. გამოუშვით. ჩამოვიდეს ჩვენი კუკური კვატისუბანში, ქელეხებს უთამადოს და მერე თუნდაც ისევე წაიყვანეთ!

ჩამოვიდეს, თორემ ჭერახილ კლუბში, სკამებად რომ აგურები გვიწყვია, შეიძლება იმაზეც აიღებინონ ხელი! მაგის აჩემებულ აგურებზე ახლა ქვემოთბნელი მუტრუკი ჯდება!..

რაკი ჯდება, ალბათ თავმჯდომარეობა უნდა!

თუ ვინმე ნახავს ჩვენს კუკურს, ძალიან ვთხოვთ ეს განცხადება თვითონ წაუკითხოს, რადგან ღიბო სულ ვერ იტანს ბეჭდვით სიტყვას!

იხილეთ ტროსი — წააგავთ დროში!

„წარმოშობილი დროის ალტერნატივით სახელმწიფოსთან ჯანხად კონკურენციას გვიქმნის კოლპერატივი“, „კოლპერატივი — ეს გახლავთ რისკი, რითაც მოიპოვება პეწი, ხარისხი!“

ფრიალ ვხარობდი ასეთი ლოზუნგებით, და რეკლამებით და საბოლოოდ ისე დავები, როცა პროდუქციის დამიდგა არჩევანი, კოლპერატივისა შევიგნე ვქვანი.

გზად მიმავალს გამიფუტდა სამუხრუტო ტროსი, ვჩქარობდი, ველარ ვეტედი დროში, ბედზე იქვე დამეხატა ავტოტექმომსახურების სადგური, არ დამპირებებია არც პროტექცია, არც „ვერხი“, არც სხვა რამე ჯაჭგური, ვადმოვიღეს ახალთასალი ტროსი, კერძოდ აღარ მახსოვს, ვინ ვადმოვიღო — იყო მიშა თუ იყო ლავროსი.

ხელდახელ დამიყენეს მანქანაზე სამუხრუტე ტროსი და, ტრასაზე გასულს, სულ მალე დამიდგა სამუხრუტე ტროსი.

მოვწეე სახელურს, მაგრამ თქვეიც არ მომიკვდეთ! — რკინის რაშს ოდნავაც არ ამოედო ლავამი, თურმე შემიძენია ჩვეულებრივი კოლპერატიული ნავავი!..

აქ კი შემერყა ლოზუნგებით. ჩანერგული რქმენანი, მაგრამ გვიან იყო სამუხრუტედ დამუშტულ თითებზე კბენანი!

ცხელ გულზე იქვე შევადგინე ორი შეგონება, წაიკითხავთ, ნაღდად აფორიზმი გეგონებათ:

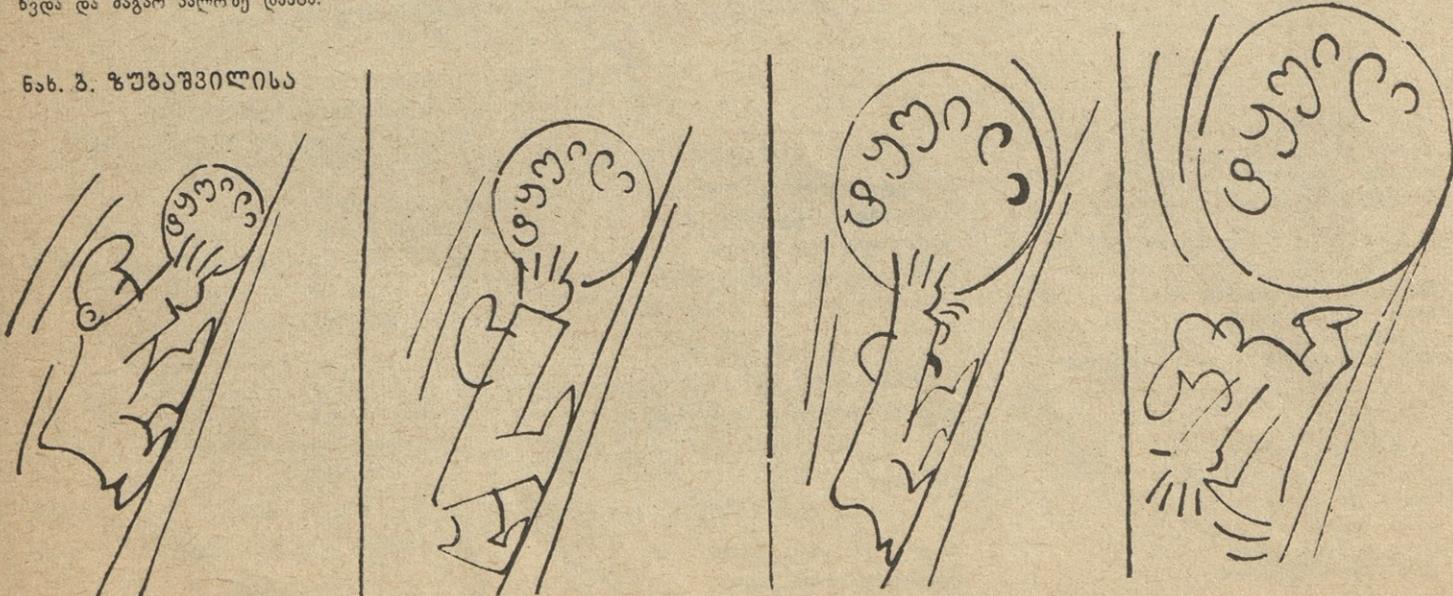
„ნუ წაეპოტინებით კოლპერატიულ ტროსს, თუ არ გინდათ წააგოთ ფულიცა და დროც!“

„ტროსი კვავით იოლ იწელება, სულ არ დაგვირდებათ ძალის მიწველება!“

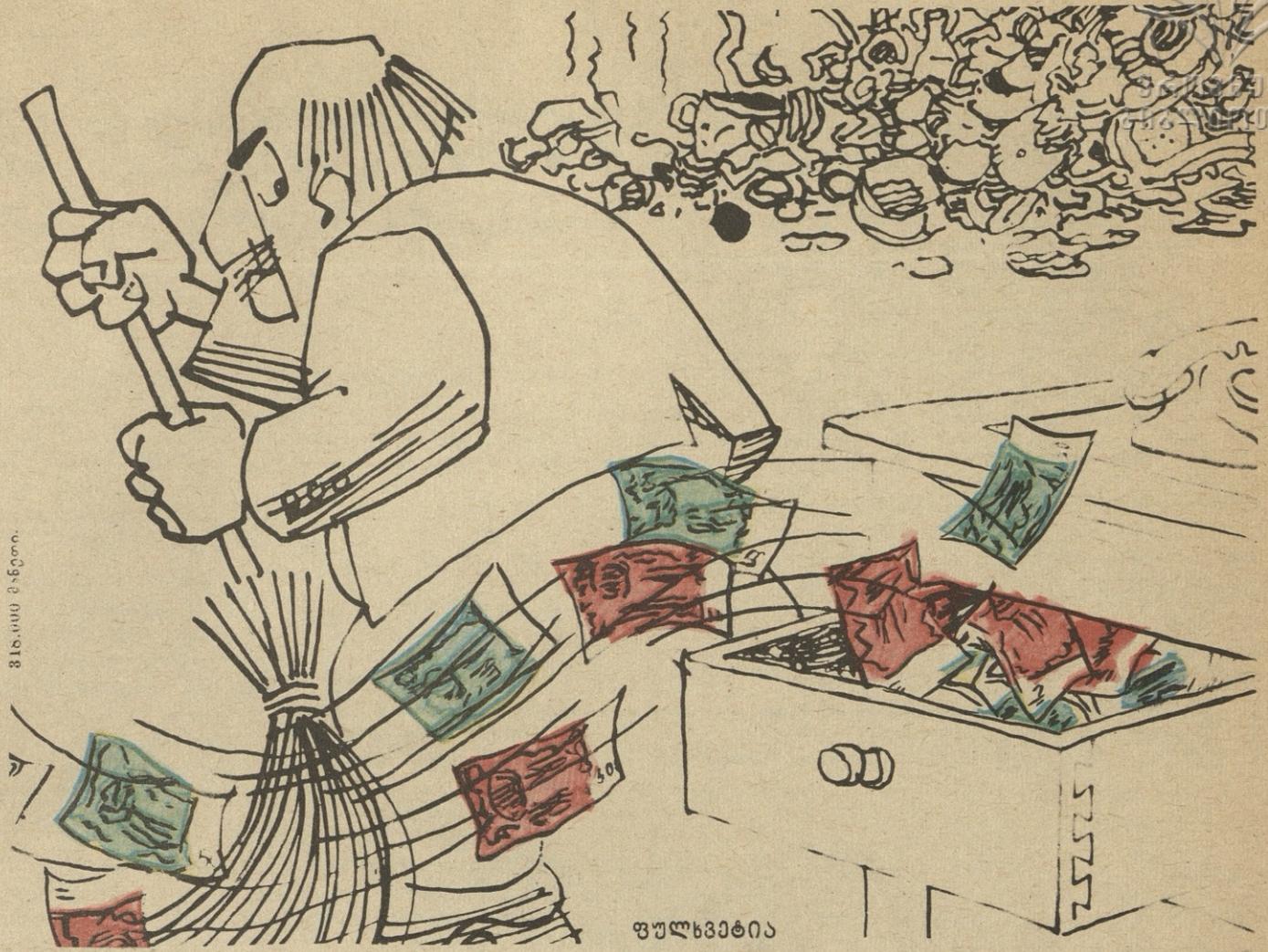
P.S.
ამ წერილს გწერთ აკოფა, ვერ დავამუხრუტე, თორემ სულ არ მინდოდა სხვის საქმეში ცხვირის ჩაყოფა! კიდეც ვიყიდე კოლპერატივის პომპა, დავუყენე მანქანას, მაგრამ კვლავ ანტიფორიზმი ვტობავ.

ელაზუჯა მირაზიშვილი

ნახ. პ. ზუზაშვილისა

თბილისის სანატორიული მდგომარეობა სავალალოა. დასუფთავებისთვის კი ყოველწლიურად იხარჯება 12 მილიონ 316.000 ლარი.

ფულსვეტია

სანტექნიკოსი

იუმორესკა

- რამდენ ხანს უნდა ვრეკო ზარი?! კარს რატომ არ მიღებთ?!
- ჩქარა, ქალო, სანტექნიკოსია, გვეშველა!
- რა მოხდა, ასეთი განგაში რომ ატეხეთ სახლმმართველობაში?
- ორი დღეა, ვედროების გადაღვრას ვეღარ ავუდივართ, დღეს შეგვირდნენ, დილიდანვე მოვასო!
- დილიდანვე უკვე ათ ოჯახში ვიყავი, მართო თქვენ კი არა ხართ ასეთ დღეში!
- ჩვენს იატაკს აღარ დავეძებთ, მეზობელთან არ ჩავიდეს!..
- ვნახავ ახლავე!.. ეს რა, „ვინტილი“ არ იკეტება?
- რა ვიცო, ჩვენ მაგას არ გავკარებთ!
- რამდენი ხანია, რაც აქ ცხოვრობთ?
- მეხუთე წელია.
- ჰოდა, დალოცვილო, ოთხი წელი „ვინტილს“ რომ არ გახსნი და არ დაკეტავ, შეიძლება?! „კლუჩი“ მომიტანეთ ერთი!
- არა გვაქვს!..
- მეზობელს ექნება და გამოართვით!
- ახლავე ვნახავ!
- ეს არ გამოდგება, ამით ვერც გახსნი, ვერც დაკეტავ, მაშინ მთელ სახლში უნდა გადაკეტოთ!
- მე როგორ გადავკეტო, არც ვიცი, სად არის.
- აბა, თქვენს სახლში თქვენ არ იცით, სად არის ჭა, და მე უნდა ვიცოდე?! მაშ, რისთვის დამიძახებთ?!

- თქვენი სახლმმართველობა ხომ ემსახურება ჩვენს კორპუსს?
- რომ ემსახურება, იმიტომ მოვედი, თორემ კი არ მეხალისება სიარული! თქვენს საქმეს ცოტა თქვენც უნდა მიხედოთ!
- კარგი, ჩავალ, ვიკითხავ, სად არის, და დავეტავ.
- მანამდე გაზი, „პლასკაგუბი“ და კანაფი მომიტანეთ ერთი!..
- არა გვაქვს!
- ქალბატონო, როგორ შეიძლება ოჯახში ესენი არ გქონდეთ?! აბა, ახლა რა ვქნა?! ყველაფერს მე ხომ ვერ ვატარებ, არა?! თქვენ ახლა არც ახალი ვინტილები გექნებათ, ისე გატყობთ!
- არც ისა გვაქვს!
- აბა რილასთვის იძახებდით სანტექნიკოსს, თუ არაფერი გქონდათ?!
- წყალი უკვე დავეტე, როგორც იქნა!..
- მაშ, ახლა აიღე ეს თქვენი მეზობლის „კლუჩი“ და „ვინტილების“ მოხსნაში მომეხმარე! ჰო, ასე, კარგია!.. ახლა ან მეზობელს გამოართვი ახალი „ვინტილები“, ან გავარდი ტაქსით „სანტექნიკაში“ და სასწრაფოდ მოიტანე!
- ახლავე წავალ!
- თქვენ, ქალბატონო, აგერ ჩემ ჩანთაში ცოტა კანაფია, დაახვიეთ მილს და ხელი არ გაუშვათ! ასე, კარგია!.. ახლა ეს წყალი აწმინდეთ! ესეც ასე! ელოდე ახლა, როდის მოიტანს „ვინტილებს“! რა ხალხია, თითქოს გუშინ არ შეიძლებოდა ამის ყიდვა!..
- აი, მოვიტანე. ბუფე ახალი მიღებული ჰქონდათ და ოთხი ცალი წამოვიღე. სხვებსაც არ ექნებათ!..
- ორს გამოვცვლი, ეს ორიც თქვენ შეინახეთ. ერთი აქეთ მომეხმარე, მე გაუშვებ „ვინტილს“ და შენ მოუჭირე! ჰო, ასე, კარგია! ახლა ერთ-ორ თვეს აქედან წყალი აღარ გამოვა!
- დიდი მადლობა! აგერ, ა, 25 მანეთიდან აიღეთ!..
- ჰო, კარგი, არა უშავს, 25 მანეთი იყოს, ხან ასე იქნება, ხან ისე!
- მე და ჩემმა ცოლმა ხმა ვეღარ ამოვიღეთ. განცვიფრებულებმა გადავხედეთ ერთმანეთს!.. ისე, ძალიან კი გვანტიერესებს, ჩვენ რამდენილა გვეკუთვნოდა „მისმარებაში“?

თეიმურაზ მორგოზია

ფრთხილად, სასიკვდილოდ!

შედეგონი

გამაღმერთს, როდესაც ხელისგულზე ეღო დედამიწა და „კომისიის“ გარეშე, ერთპიროვნულად, კაცთა მოღვაწის უნაწილებდა, ამ დროს ქართველი იჭდა პურმარილზე და ღმერთის საღვთაგანს სვამდა ნატურალურად. ბორღოს სხნარით შეუწამვლელი ვაზის ნაყოფის — ყურძნის ღვინოთი!.. მამაზეციერმა შეიტყო მის სადიდებლად ნათქვამი სიტყვა. ესამოგნა ერთგული, ვაჟკაცური საქციელი და ქართველებს უბოძა თავისთვის გადანახული წალოკტი იმ პირობით, თუ მას გამოიყენებდნენ მხოლოდ ქართველთა მოღვაწისათვის. მაგრამ... ქართველი რა ქართველია. თუ „გაპირებულს“ — მოძმე ეროვნების ხალხს — ხელს არ გაუწვდიდა და ღმერთის მიერ მიცემულ საუკეთესო სავარგულებს მათ არ გაუნაწილებდა?!

XVI საუკუნეში ქალაქ გრემში (გრემი იმ პერიოდში ყვარლის რაიონს არ „ეკუთვნოდა“) „დასხნა მეფემან ლევან ლეკნი, რათა ეზიდონ ზაფხულს კავასიიადმე ყინული, და იყო არჩილამდე ეგრეთ...“ ხოლო XX საუკუნის სამოციან წლებში „თავისით“ გაღმოვიდნენ ლეკნი დიდოღენი და დასახლდნენ ყვარლის რაიონის სოფელ ახალსოფლის შემოგარენზე. „მოეწონათ“ ადგილსამყოფელი და მრავლდებიან ისე, როგორც მდინარე ავანის ხევში „ქვანნი დიდნი“ (ღმერთსა ვთხოვთ, გამრავლდეს ყველა თავის რესპუბლიკაში!)

საქართველოს სოფლის მეურნეობის რაიონებში ყველა ერის მაცხოვრებელს უყვარს სახელმწიფოსა და პირადი მიწის ნაკვეთებში „გაგმის ზევით“ სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების მოყვანის დროს, „ეშმაკის“ დონით შესამქიმიკატებისა და მინერალური სასუქების გამოყენება. რასაც შედეგად ადამიანთა მოწამვლა მოსდევს!..

თელავის საკოლმეურნეო ბაზარში არსებული აგროქიმიური ლაბორატორია ყოველდღიურად ამოწმებს კახეთის რაიონებიდან გასაყიდად შემოტანილ (ვერ ვიტყვით ქარბს, სწორად სასაქეულაციოდ) ხილში, ბოსტნეულსა და ბალჩეულში ნიტრატების რაოდენობის შემცველობას. ჯერ კიდევ არსებობენ არაადამიანები, რომლებიც „აგროქიმიურ“ ომს უცხადებენ ხალხს, ფულის ღირს რაოდენობით შოვნის მიზნით არ ერიდებიან მახლობელთა მსხვერპლსაც კი!..

ყვარლის რაიონის სოფელ გავაზის მცხოვრებმა ნ. გაიკარაშვილმა — თელავის საკოლმეურნეო ბაზარში გასაყიდად მოიტანა ნესვი, რომელსაც შემოწმებისას აღმოჩნდა 505 მილიგრამი ნიტრატი ერთ კილოგრამში, ნაცვლად 90-სა. სოფელ ბალოჯინიდან ვ. ყაველაშვილის მიერ მოყვანილ კიტრს 450 მილიგრამი ერთ კილოგრამში!..

თელავის რაიონის სოფელ ყარაქლის მკვიდრების — ჯ. ნიაზოვის მწვანოღში აღმოჩნდა 8748 მლგ კგ-ში, ნაცვლად 2000-სა, ე. აშიროვის მწვანოღში — 8186. თანახოფელთა შორის „რეკორდი“ დამაყარა ა. ისმაილოვის მწვანოღმა, სადაც აღმოჩნდა 4181 მილიგრამი შხამი!..

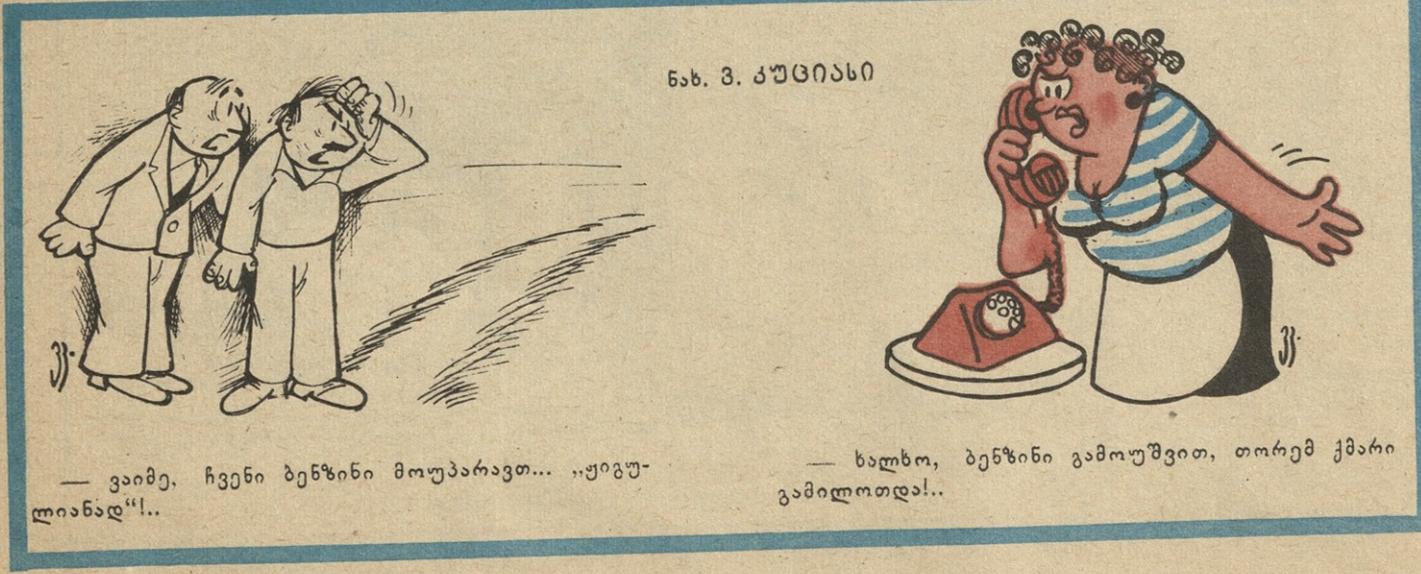
გურჯაანის რაიონის სოფელ შაშინის მცხოვრებმა მ. მწარიაშვილმა მთლიანად „გამწარა“ თავისი ნესვი და თელაველ მოქალაქეებს მამახსიხლად მიჰყიდა, მასში ნიტრატი აღმოჩნდა 259 მლგ. მწარიაშვილს „გაუხსნრო“ მეზობელმა ვ. კაკიაშვილმა, რომელმაც თავის ნესვში „შეუშვა“ 144 მლგ-ით მეტი შხამი. ველისციხელი გ. მაილოვის „სახახლოდ“ უნდა ითქვას, რომ 1989 წელს კახეთის რეგიონში მისმა ნესვმა პირველი ადგილი „დაიკავა“ — ზედმეტი აღმოჩნდა 767 მლგ ნიტრატი!..

ზოგიერთი რაიონის „საქსოფლქიმიის“ გაერთიანებების, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ხელმძღვანელები შესამქიმიკატების შენახვა-დაბინავებისა და გამოყენების საქმეში დიდად სცოდავენ, არა აქვთ ტიპური საწყობები, ამიტომ მოსახლეობის ნაწილი სარგებლობს ამით და სახელმწიფო ქონებას — შესამქიმიკატებს — იყენებენ პირადი გამდიდრების მიზნით. ალბათ დაინტერესდებიან რაიონების ხელმძღვანელები და საგამომძიებლო ორგანოები და დამნაშავეების მიმართ, შესამქიმიკატებს რომ იყენებენ უდანაშაულო ხალხის მოსაწამვლად, გაატარებენ მკაცრ ღონისძიებებს.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1989 წლის 28 ივნისის № 184 დადგენილებით შესამქიმიკატების გამოყენების წესების დამრღვევები მიეცემიან სისხლის სამართლის პასუხისგებაში, რომელიც ითვალისწინებს თავისუფლების აღკვეთას სამ წლამდე, ან ჯარისას ათას მანეთამდე.

ქუების დაცვის სარაიონთაშორისო კომიტეტები რეგულარულად ამოწმებენ აღნიშნულ საკითხებს და დამნაშავეების მიმართ ატარებენ ადმინისტრაციულ ღონისძიებებს. მოქალაქეებმა, რომლებსაც სურთ ხილის, ბოსტნეულისა და ბალჩეულის ყიდვა საკოლმეურნეო ბაზრებში, გამოიძველებს უნდა მოსთხოვონ ლაბორატორიის ცნობა. წინააღმდეგ შემთხვევაში შესაძლებელია მოწამვლა! იფრთხილეთ, მოწამვლა სწორად სასიკვდილოა!

ჯანო გიორგალაშვილი,
„ნანავის“ კორესპონდენტი თელავის ზონაში.

ნახ. ვ. კუციანი

— ვაიმე, ჩვენი ბენზინი მოუპარავთ... „უიგულიანად“!..

— ხალხო, ბენზინი გამოუშვით, თორემ ქმარი გამილოთდა!..

კომუნისტური რომ გალავალთ,
მაშინ ხორცსაც
კოვხეშ!

მეტივე სკანსუ

ნატვრა

ქვეყანაზე მინდა,
ბევრი რამე მინდა,
არასოდეს იყოს გული ცარიელი..
მინდა ყველა,
ყველა იყოს სულით წმინდა,
წმინდა იყოს,
როგორც მიქელგაბრიელი..
მაშინ,
მაშინ ავაციც და უსაქმურის
არ იქნება ხსენება
და ჭაჭანება..
დაფასდება
ნაოფლარი ლუკმა პური,
კაცის ცოდნა
უჭველად დაფასდება..
გათენებას არ ერქმევა
მაშინ ომი,
სიკეთის ხეც
არასოდეს არ განმება..
ამოავსებს
სულს ვარსკვლავთა
ჩუმი კრომა
და დღეებიც აუვადდება
წამბახებად!..

ქვეყანაზე მინდა,
ბევრი რამე მინდა,
სიყვარულით იყოს
გული ხვადრიელი..
ყველა კაცი სანთელივით
იყოს წმინდა,
შეუვალი,
როგორც მიქელგაბრიელი..

ქალაქს ჰირივით მოედო
გაზეზის გამონახოლქვი..
სიტყვა აქუხე, პოეტო,
დღეთა სათქმელი ამოთქვი!
კაცი სახლში ვერ მიბრუნდა, —
გახშირდა ეს ავარია..
შემოსევა „უიგულთა“,
თუ მართლა ხონთქრის ჯარია?!
მოგვდევს სიკვდილი უძღები,
ღმერთების გამონაგონი..
ვიდრემლის გავნადგურდებით,
ქვეყანას უნდა პატრონი..
ცოტა — ჭკვიანი მიუჭდა
საქებს და ბევრი — დეზილი..
ფული დაგროვდა „ბითურთან“,
აივო ციხე-ჭებირიც!..
ჩვენც გველის ჩვენი ბაქანი,
არც ზღაპარია,
არც მითი..
სასმელი, სკამი, მანქანა
ჩილდოა ჭკვიან კაცისთვის!
თუმცა ხალხია ძლიერი,
ეკითხა მუდამ წინამძღოლს..
ცოდვის გამხედა გვოშველის,
ყველას თავისი მივავოთ!
ბეწვის ხილია გზა-შარა
და არც გზებს ვწუნობთ ხვინჯიანს..
გაკიცხე, დაგმე, დაშალე,
რადგან გაბეღვაც ნიჭია!..
მეც მითქვამს:
ზოგიერთები
იბადებიან ლაჩრებად!..
ეს ლექსი ცოდვად დამედოს,
თუ მარტო ლექსად დარჩება!

რამ გაგაოცა?!

სიცოცხლეში, სიცოცხლეში,
სიცოცხლეში გველავენ როცა,
რა სიკვდილმა, რა ჯანდაბამ,
რა ეშმაკმა გაგაოცა?!
რეგენი და ვივინდარა,
ვით წურბელა, უზის სახრავს!..
იჯახრე, ისწავლე და
ამიტომაც გქვია გლახა..
მე რომ ვიცი, შენ რომ იცი, —
სასაცილოდ არვის ჰყოფნის,
მაგრამ მაინც ტკბილი გემო
აქვს პურს ნაშოვნს კაცის ოფლით!..
სახლში აღარ გაგიჩერეს
ღვინით, არუთი სავსე ბოცა,
მაინც დედულს, მაინც მამულს
და ბრიალა შენს მუცს ლოცავ!
რომ გაციინებს, რომ გატირებს,
ეს ხელი და ის ხელია,
ბევრი, ბევრი ამ ცხოვრების
მხოლოდ გადამკითხველია!..
ეს ქვეყანა დააურთა
უსულგულო ხვეწა-კოცნამ!..
ვის დასცინი, შე ოხერო,
სასაცილო შენ ხარ როცა?!
როცა ყველა თავის ადგილს
მიუჭდება, ვით თბილ კოცონს,
ქეშმარიტად ამან, ამან,
ამან უნდა გაგაოცოს!..
გამრუდებულ გზას და ყორებს
ლოცვით ვეღარ გასწორებ!..
შველა უნდა ამ ქვეყანას,
შველა უნდა ახლა სწორედ!..

სიცოცხლეში, სიცოცხლეში,
სიცოცხლეში გველავენ როცა,
რა ჰირმა და რა ბნელამ და
რა წკვარამმა გაგაოცა?!

ახალი

მსოფლიო

ნიმუშები

საოცრება სხვა რესპუბლიკალთათვის

მამაკაცი, რომელმაც ათი წუთის წინ ტაქსის მძღოლს სთხოვა, მომიცადეთ, ხუთ წუთში დაგბრუნდებო, ტვირთით ხელდამძიმებული მიუახლოვდა მანქანას.

სკამის საზურგეზე გადანოლილი, მშვიდად მომლოდინე, წიგნის კითხვაში გართული მძღოლი მის დანახვაზე სწრაფად გადმოვიდა, საბარგული გაუღო, ტვირთის ჩალაგებაში მიეხმარა. ისევ ადგილს დაუბრუნდა, დაელოდა, როდის მოკალათდებოდა მგზავრი. მოტორი აამუშავა და მოკლედ ჰკითხა.

— ახლა საით?

— ვაჟა-ფშაველას პროსპექტზე... ბოლოში!

ნელა დაიძრნენ. მოსახვევში შუქნიშან-

— თქვენი ნებართვის გარეშე? — არანაკლებ გაოცდა მძღოლი. ტროტუარზე მდგომს სინანულით გახედა და განაგრძო: — ახლა უკვე გვიანია, აქ გაჩერება არ შეიძლება!

ორიოდე წუთის შემდეგ, მგზავრმა კორპუსისაკენ გადახვევა სთხოვა. სადარბაზოსთან გააჩერებინა და მრიცხველს, რომელზეც 1 მანეთი და 12 კაპიკი ეწერა, დახედა. მძღოლს ერთი ნამითაც არ უფიქრია, რომ მისი მგზავრი გავლენიანი კაცი იქნებოდა, მაგრამ ფულის მიწოდებისთვისაც არ დაუცდია, მანქანიდან გადავიდა და ბარგის ამოლაგებას შეუდგა.

მგზავრმა მიხმარებისთვის მადლობა გადაუხადა, მანეთი და ოცი კაპიკი გაუნთოდა და კორპუსისკენ შეტრიალდა.

მძღოლი ჩვეული სიმშვიდით მიუჯდა საჭეს და ისე დაძრა მანქანა, რომ მისთვის არც გამონაბოლქვი შეუფრქვევია და არც საზურავებისგან ანასხლეტი ნაგავი. ბოლოს კი გულშიც არ შეუგინებია და არ უთქვამს: — ახვარი და მათხოვარი მგზავრია..

თაც ლაპარაკს არ აცლიდნენ გარსემოხვეულნი, საწყობში ჩუმიად შეტანის მცდელობას სწამებდნენ და თითქმის ძალით მიერეკებოდნენ წინ.

— ხალხო, იქნებ სხვა რამეა! — წამოიძახა ვიღაცამ და წინ გადაეღობა, — გასინჯეთ, არ მოგატყუონ, სხვა მხრიდან არ შეიტანონ, თორემ ნახევარს მაინც გადამაღავენ! — პირველს მეორე აპყვა, მეორეს — მესამე!.. მუშები შეაჩერეს. ყუთების გახსნა მოსთხოვეს, უარზე ძალით წაართვეს. მათ მისაშველებლად მისულ გამყიდველებსა და უნივერსალის ხელმძღვანელებს ალუთქვეს: „მხოლოდ დასარწმუნებლად ავხდით და ისევ რიგში ჩავდებებით“ და ყუთებს სახურავები ააგლიჯეს!..

ექვთე უსაფუძვლო გამოდგა. ყუთებში ფაბრიკა „ისნის“ ფეხსაცმელები ეწყო!.. აღფრთოვანებულმა მუშებმა დანაპირები აასრულეს. უყოყმანოდ ჩადგნენ რიგში და გამყიდველებს საშუალება მისცეს, ჯერ მიეთვალათ საქონელი, შემდეგ კი გაეყიდათ!..

დახლთან ახლოს მყოფები სისარულით იცარიელებდნენ ჯიბებს და რამდენიმე წყვილი ერთად მიჰქონდათ. მაგრამ ბოლოში მყოფნი არ დელავდნენ, რადგან მუშები შეუსვენებლივ ეზიდებოდნენ მანქანების ძარებთანვე გახსნილ ყუთებს, საიდანაც ისევ და ისევ ფაბრიკა „ისნის“ ფეხსაცმელები მოჩანდა!..

უსაშველო აგავი

უნივერსალში ისეთი მჭიდრო და გრძელი რიგი იდგა, სადღესასწაულო დღეებში სასურსათო მალაზიებსა და ყოველი კვარტალის ბოლოს ბენზინის ჩამოსასხმელ წერტილებთან რომ დგას ხოლმე.

რიგის თავში, რომელიც უნივერსალის მეორე სართულზე, ფეხსაცმელების სექციასთან იწყებოდა, გამყიდველებს უხვად გამოეტანათ ჩეხური და გერმანული, ინგლისური, ფრანგული და მსოფლიოში სახელგანთქმული სხვა მრავალი ფირმის ფეხსაცმელები. შეემკოთ ისინი შესაფერისი რეკლამებით, სახელმწიფოფასმიკერებულები ჩამოემწკრივებინათ დახლებსა და თაროებზე და სიტყვიერ ქება-დიდებასაც არ აკლებდნენ, რომ როგორმე მიეზიდათ გარსემოჯარული მოქალაქენი.

მაგრამ უძრავად და გაფიცულებივით იდგნენ უნივერსალის დღევანდელი სტუმრები. არად აგდებდნენ მათ ლაპარაკს. კუშტად, მუქარაგამომკრთალი მზერით ათვალეირებდნენ და უხმოდ სთხოვდნენ თუ მოითხოვდნენ რაღაც სხვას.

უცებ რიგის ბოლოში ჩოჩქოლი ატყდა. მოშორებით მდგომნი სმენად იქცნენ და გარკვევით გაიგონეს: — „მოაქვთ!“ „ეს არის!“ „საწყობში არ შეუშვათ, თორემ გადამაღავენ!“ ამასობაში დიდი, მუყაოს ყუთებით დატვირთული, ტყვეებით ვიღაც უცნობების წრეში მოქცეული, მათსავით შუბლშეკრული და რაღაცის თქმის მსურველი მუშები გამოჩნდნენ, რომელ-

თან გაჩერდნენ. მიუხედავად იმისა, რომ ახლომახლო ავტოინსპექტორი კი არა, წითელსამკლავურიანი სახალხო რაზმელიც კი არ ჩანდა, მოთმინებით დაელოდნენ დამატებითი ნათურის ანთებას და აუჩქარებლად გაუდგნენ გზას.

შორიახლოს ტროტუარის კიდეზე გაჩერებულმა კაცმა ტაქსის დანახვაზე წინ გადმოიწია. ხელი დაუქნია და მიახლოებისას ღია ფანჯრიდან შესძახა: „პავლო ვე!“ მძღოლმა ოდნავ შეანელა სვლა, გვერდით მდგომს კითხვით შეხედა და ისევ აქსელერატორს დააწვა. ოციოდ მეტრით თუ იქნებოდნენ დაშორებული ქუჩაში დარჩენილისგან, რომ მგზავრი გაოცებით შემობრუნდა მისკენ.

— რატომ არ გაუჩერეთ? ეგაც ხომ იქით მოდიოდა?

* * *

კაცი — გაფუყული დადის,
 კაცი — ღრუბელივით დადის,
 სპასალარის მიხრა-მოხრით,
 მკაცრი გამოხედვით ყადის.
 ანუ — არის ბრძენი ვინმე,
 ანუ — ქათოდ არ ღირს მჭადის,
 ამას ვწუხ და ამას ვსტირ მე —
 ჩვენი მოტყუება სწადის.
 მაგრამ ოცი წელი გადის!
 ვთქვი თუ: არ ჰყავს მთქმელი მართლის,
 თვითონ — კეისარმა უთხრას,
 რაკი წელიწადებს არ თვლის!
 მაინც — იანვრები ბარდნის,
 ხდევს თებერვლებს ჭყაპი მარტის —
 არცა — ქვეყნის ბოსტანს ბარავს,
 არცა — ქვეყნის ვენახს ხარდნის,
 დღესა ყოველს ესრეთ სჩადის:
 ზუსტად ნახევარზე ათის
 „ვოლგის“ სავარძელში ჯდება
 მიღმა — აბრეშუმის ფარდის.

მურმან ლეხანიძე
 ილუსტრაცია ზ. ფორჩხიძისა

ყვანოყინი იყბიჩი

ბოსტნეულის მალაზიაში, გამყიდველთან აღელვებულ კალი შემოვარდა:
 — ჩემმა შვილმა თქვენთან ხუთი კილო ვაშლი იყიდა, სახლში ავწონე ვაშლი და ოთხი კილო გამოვიდა!..
 — შვილი თუ აწონეთ, ქალბატონო? — მშვიდად ჰკითხა გამყიდველმა.

- ეს დღევანდელი პურია?
- არა, გუშინდელია!
- დღევანდელი როდის იქნება?
- ხვალ!

აღლევებული კალატოზი მშენებლობის უფროსთან მიიჭრა:
 — ბატონო უფროსო, დაინგრა ბლოკი, რომელიც გუშინ დავამთავრეთ!..
 — საშინელებაა!.. ხომ გეუბნებოდით, შპალერის გაკვრამდე ხარაჩოები არ მოაშორეთ-მეთქი?!

- რამდენი კაცი მუშაობს აქ?
- ბრიგადირიანად შვიდი!
- უბრიგადიროდ ექვსი, არა?
- არა, უბრიგადიროდ არც ერთი არ მუშაობს!

იჩაქი აგურების აგან მალალ შენობას აგებდა. უცებ შენიშნეს სამშენებლო მოედნისკენ მომავალი ინსპექტორები. მუშები მაშინვე ეცნენ სამუშაოს. იჩაქი კი ცარიელ ურიკას დააქროლებდა. ინსპექტორები გაოცებულნი მისჩერებოდნენ მას. ბოლოს ერთმა ველარ მოითმინა და ჰკითხა:
 — თქვენ რას დაათრევთ ცარიელ ურიკას?
 — იცით, გეგმა ისე გვაჩქარებს, რომ ვერც კი ვასწრებ ჩატვირთვას!..

მიმდინარეობს ლექცია რელიგიის შესახებ. რთული მასალის ახსნის შემდეგ მოძღვარი კითხვას უსვამს ერეკს:
 — მიპასუხე, ვინ ხედავს და ვის ესმის ყველაფერი?
 — ჩვენს მეზობელ კლიჩინოს! — ყოყმანის გარეშე პასუხობს ერეკი.

პოლონურიდან თარგმნა ია რახვიაშვილმა

»ნიანუს« ფასესუნს

სამბრადიის სახალხო დეპუტატთა რაიონის ალმასკომის თავმჯდომარე ბორის ფოცხვერაშვილი

ჟურნალ „ნიანუს“ 1989 წლის მე-13 ნომერში მოთავსებული „ფოტობრალდება“ სამბრადიის რაიონის სოფელ ენერში ტექნიკის უპატრონოდ მიტოვების ფაქტებზე, სწორია. განვმარტავთ, რომ ფოტობრალდებაში ნაჩვენები ტექნიკიდან ორი ავტოსატრანსპორტო საშუალება, რომლებიც ეკუთვნით სამბრადიის რაიონის სოფელ ენრის მეტესლეობის საბჭოთა მეურნეობასა და საქაგრომრეწვის სამშენებლო სარემონტო მექანიზირებული სამუშაოების სანარმოო გაერთიანების სამბრადიის №2 მოძრავ მექანიზირებულ კოლონას (ხელმძღვანელები: გ. ი.

ივანიძე, ს. შ. ახოზაძე) ამორტიზირებულია, ჩამონერლია და ამჟამად ლიკვიდირებულია. რაც შეეხება ბელორუსიის მოდიფიკაციის ტრაქტორს, როგორც დადგინდა, იგი ეკუთვნის აბაშის რაიონის სოფელ კეთილარში არსებულ კოოპერატივ „შრომის“ წევრს, სოფელ ენერში მცხოვრებ ი. კოპალეიშვილს. რაიონის ხელმძღვანელობა ბოდიშს გიხდით პასუხის დაგვიანებისათვის, რაც გამოწვეული იყო იმით, რომ რაისაბჭოს აღმასკომმა, აგროსამრეწველო გაერთიანებასთან ერთად, მთლიანად შეისწავლა რაიონში არსებული ტექნიკის მოვლა-პატრონობისა და შენახვის მდგომარეობის საკითხი და გაატარა შესაბამისი ღონისძიებანი ამ მხრივ არსებულ ნაკლოვანებათა სალიკვიდაციოდ.

საბჭოებისა და იუზოკის
ქურონალი „ნიანგი“ № 20
(1798). ოქტომბერი. გამო-
დის 1923 წლის ივნისიდან.

მთავარი რედაქტორი
ზაურ გოლგოზაძე

ხარედაქციო კოლეგია:

ავთანდილ ადგიშვილი
(პასუხისმგებელი მდივანი),
ჭაბუა ამირეჯიბი, ნოზაძე
ხართია, ბორის გურგუ-
ლია, რევაზ თვარაძე, ჭე-
შალ ლოლუა (მხატვარ-რე-
დაქტორი). ნოდარ მალა-
შონია, ალექსანდრე სამ-
სონია, ბეჟან სიხარულიძე
(მთავარი რედაქტორის მო-
ადგილე), ჯანსუღ ჩარკვია-
ნი, თამაზ წიფწივაძე, ნა-
ფი ჭუსოიძე.

ტექნიკური რედაქტორი
ირაკლი დუნდუა

გადაეცა ასაწყობად
26. 09. 89 წ. ხელმოწერი-
ლია დასაბეჭდად 25. 10.
89 წ. ქალაქის ზომა
60x90¹/₈, ფიზიკური ნაბე-
ჭდი ფურცელი 1,5. საღ-
რიცხვო-საგამომცემლო თა-
ბახი 1,9. საქართველოს კე-
სპ-ის გამომცემლობა,
ლენინის 14. შეკვ. 2153.
შე 04720. ტირაჟი 130100.
ქურონალი გამოდის თვეში
ორჯერ. რედაქციაში შემო-
სული მასალები ავტორებს
არ უბრუნდებათ.

ჩვენი მისამართი: 880008.
თბილისი-8, რუსთაველის
პროსპექტი № 42.

ტელეფონები: მთავარი
რედაქტორის — 99-55-54,
მთ. რედ. მოადგილის —
93-19-42, პ/მგ მდივნის —
93-10-78, მხატვარ-რედაქ-
ტორის — 99-02-38, გან-
ყოფილებათა გამგეების —
93-49-32, რედაქტორ-ლიტ-
მუშაკების — 99-02-38,
მდივან-მე მანქანის —
99-76-69.

Сатирико - юмористиче-
ский журнал «НИАН-
ГИ» (На грузинском
языке). Тбилиси, пр. Ру-
ставели № 42. Издатель-
ство ЦК КП Грузии,
ордена Трудового Крас-
ного Знамени типогра-
фия издательства ЦК
КП Грузии, Тбилиси,
улица Ленина № 14.

ფასი 20 კპ.

ინდექსი 70187

სიწყვილან გელკვილეთ სქეპუ!

თქვენს სიწყვილანს
ვიპოვი ვინააღი
კუბროკუპო!

